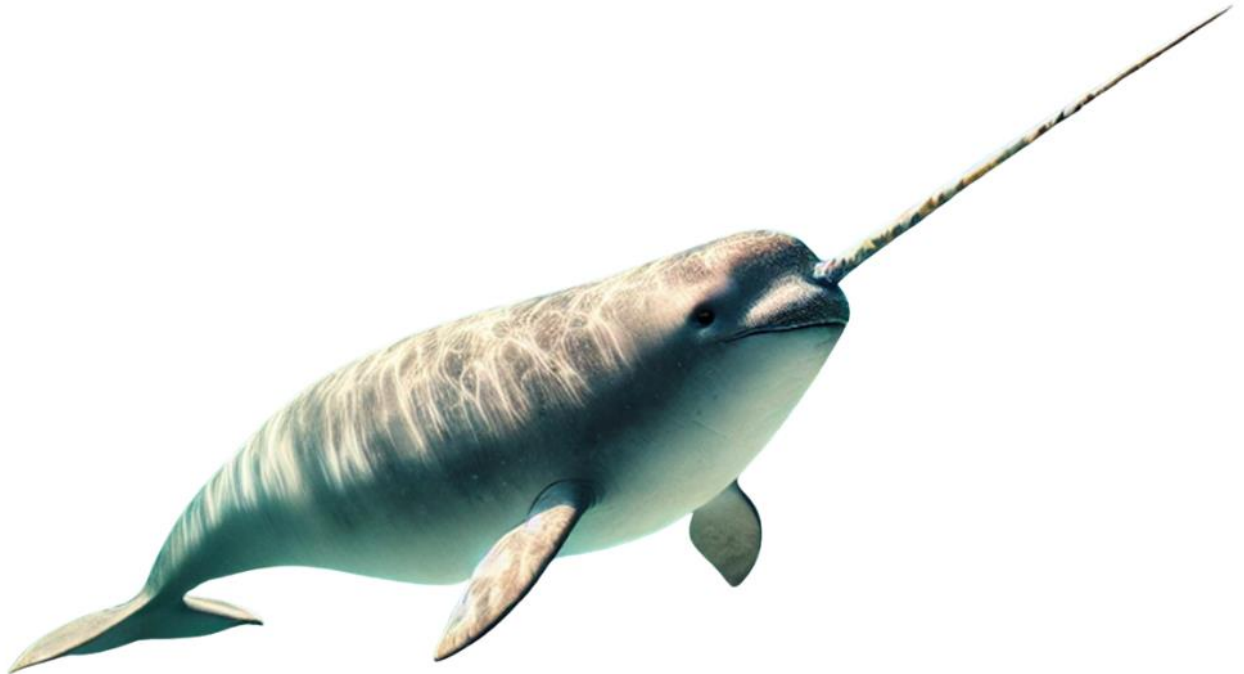
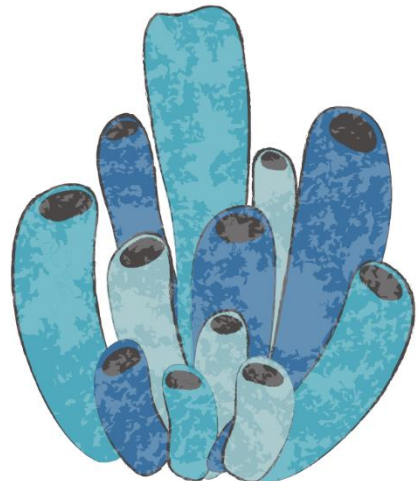
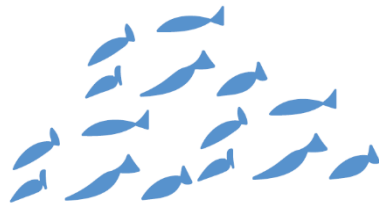
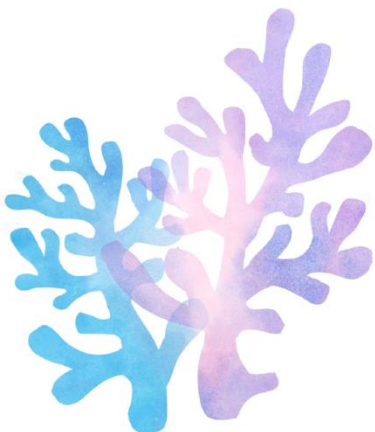

Narhvalen

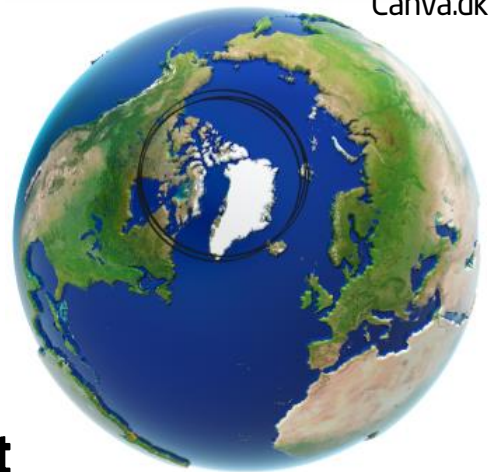
**Faglig læsning & faglig skrivning
om dyrene fra Naturama**
Rød tekst

Narhvalen - Havets Enhjørning

Narhvalen er ved første øjekast et mystisk dyr. Vidste du, at narhvalens lange stødtand er kilden til myten om enhjørningen? Her kan du læse og blive klogere på narhvalen!

Videnskabelig klassifikation:
Klasse: Mammalia (Pattedyr)
Orden: Cetacea (Hvaler)
Familie: Monodontidae (en familie af tandhvaler)

Levested og foretrukne habitat

Narhvalen lever i de kolde arktiske farvande omkring Grønland, Canada og Rusland. De foretrækker dybe fjorde og åbne havområder. Om sommeren, hvor isen er smeltet, befinder narhvalen sig ofte tæt på kysterne i jagten på mad. Om vinteren trækker de længere ud mod havet, hvor de kan dykke ned under isen og finde føde i dybere vand.

Foto:Canva.dk

Narhvalen kan dykke ned til 1.500 meters dybde for at finde mad. Her ser du narhvalens foretrukne habitat. Er du frisk på en dukkert...?

Udseende

Narhvalen er 4-6 meter lang, og hanner kan have en stødtand, der bliver op til 3 meter lang. De vejer typisk mellem 800 og 1600 kg.

Foto: Canva.dk

Deres hud er plettet med mørke og lysegrå områder, som hjælper dem med at camouflere sig i det arktiske vand. Hvis et rovdyr ser hvalen fra oven, går den i ét med det mørke arktiske vand. Hvis rovdyret ser narhvalen nedefra, går den i ét med lyset fra solen. Det er en smart tilpasning, der er sket gennem mange, mange år.

Stødtanden

Narhvalen er kendt for sin karakteristiske lange stødtand, som kan blive op til tre meter lang. Stødtanden er en forlænget tand, der vokser ud af han-narhvalens overkæbe. Nogle hun-narhvaler har også en tand, men langt fra alle.

Naturama.dk

Føde

Narhvalen lever af hellefisk, torsk, rejer og blæksprutter.

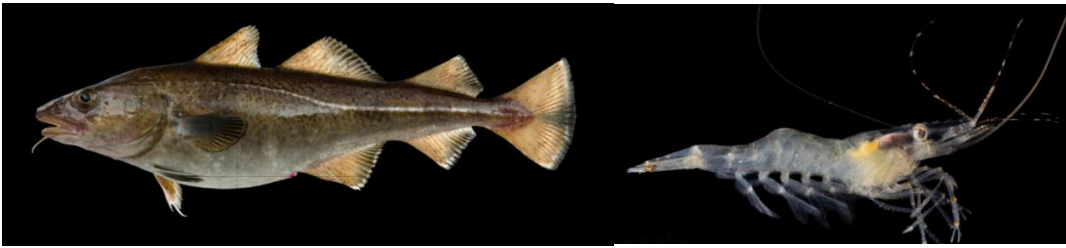
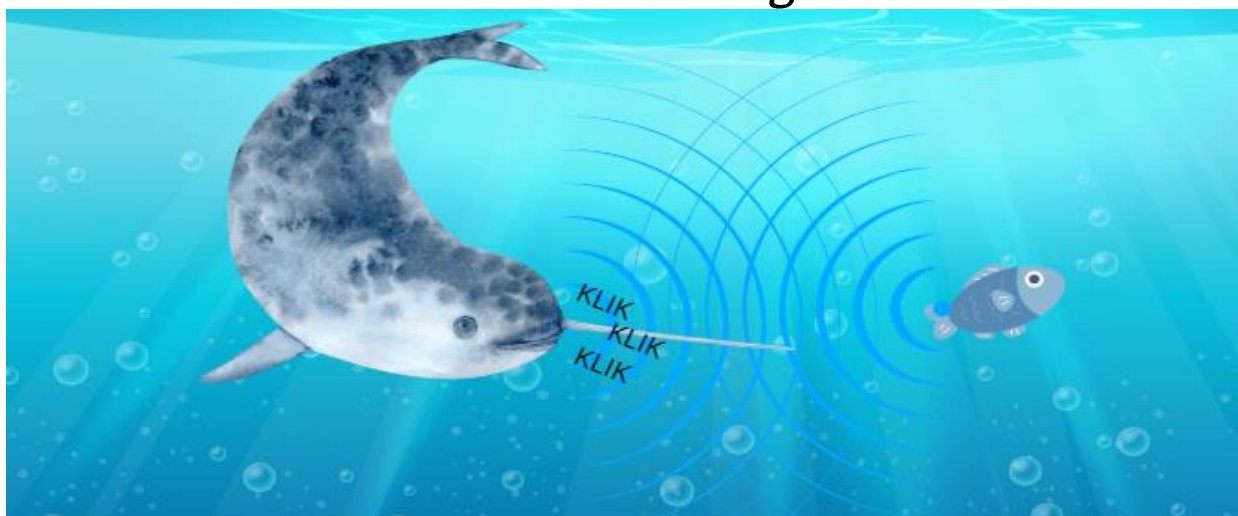

Foto: Søren Skarby

Om vinteren, hvor der er mindre føde ved kysterne, dykker den dybt for at finde mad. Narhvalen kan dykke ned til 1.500 meters dybde. Når den søger føde i de dybder, kan den ikke se sit bytte. Derfor bruger narhvalen ekkolokalisering i jagten på mad.

Ekkolokalisering fungerer således, at narhvalen sender en række kliklyde ud i vandet. Kliklyden bevæger sig som små bølger i vandet. Når lydbølgerne rammer byttedyret, sendes bølgerne tilbage mod narhvalen, der opfanger bølgerne og dermed kan vurdere, hvor langt væk dyret er.

Ekkolokalisering

Vidste du... at narhvalen ikke har tænder i munden. Den sluger derfor sit bytte i én mundfuld.

Tilpasninger

Narhvalen lever som nævnt i farvandene omkring Nordpolen. Derfor er den perfekt tilpasset til livet i det kolde hav.

Spæk

For at kunne holde kulden ude har narhvalen et tykt lag af fedt, kaldet spæk. Fedtet fungerer som et isolerende lag, der holder kulden ude og varmen inde i dyret. Det beskytter narhvalens indre organer mod de ekstremt lave temperaturer, der er i de arktiske farvande.

Stødtanden

Den mytiske tand kan blive op til tre meter lang og snor sig som et spir. Det er faktisk narhvalens

forlængede venstre hjørnetand, der vokser

gennem overlæben. Man ved ikke med sikkerhed, hvad narhvalen bruger tanden til. Nogle mener, at den bruges i sociale kampe mellem hanner, mens andre foreslår, at den fungerer som en slags sensor, der hjælper narhvalen med at opfange ændringer i bl.a. vandets temperatur. Stødtanden er nemlig fyldt med millioner af nerveender, hvilket gør den meget følsom.

Foto: Naturama.dk

Tilpasninger (fortsat)

Foto: Naturama.dk

Selvom tanden kan virke som et supervåben, bruger narhvalen den sjældent til kamp, men i stedet som et kommunikationsmiddel eller til at imponere hunnerne under parringssæsonen.

Formering og yngelpleje

Narhvalerne parrer sig om foråret, og hunnen føder efter en drægtighedsperiode på omkring 14 måneder. Hunnen føder ofte kun én unge hvert tredje år. Narhvalungen er ved fødslen cirka 1,5 meter lang og vejer omkring 80 kilo. Den bliver hos moren i op til to år, hvor den dier og lærer at fange føde.

Trusler

Narhvalerne er officielt ikke en truet dyreart, men de står over for flere udfordringer.

Klimaændringer

I takt med ændringer i vores klima og det faktum, at vores klode bliver varmere, ændres levevilkårene for narhvalen. Klimaændringer påvirker især mængden og fordelingen af narhvalens fødegrundlag - som fisk og blæksprutter.

Menneskelig aktivitet

Øget skibsfart i Arktis forstyrrer narhvalen, der er meget støjfølsom. Støjen fra skibe kan forvirre narhvalens evne til ekkolokalisering og gøre det sværere for den at finde mad. Derudover kan olie- og gasudvinding føre til forurening og yderligere støjforstyrrelser i narhvalens naturlige habitat.

Canva.dk

Faktaboks

- Størrelse: 4-6 meter (uden stødtand)
- Vægt: 800-1600 kg
- Stødtand: Op til 3 meter lang, primært hos hanner
- Levetid: 30-50 år
- Levested: Arktis - farvande omkring Canada, Grønland, Norge og Rusland
- Føde: Fisk (hellefisk, torsk), blæksprutter og rejer
- Kommunikation: Bruger kliklyde og ekkolokalisering
- Drægtighed: 14 måneder, én unge pr. kuld
- Trusler: Klimaændringer, skibstrafik, olieudvinding og jagt.

Ordforklaringer

Fagtekster kan være fyldt med svære ord. Forklar følgende ord med dine egne formuleringer. Brug gerne ordbog.

Sensor:

Kommunikationsmiddel:

Parringssæsonen:

Drægtighedsperiode

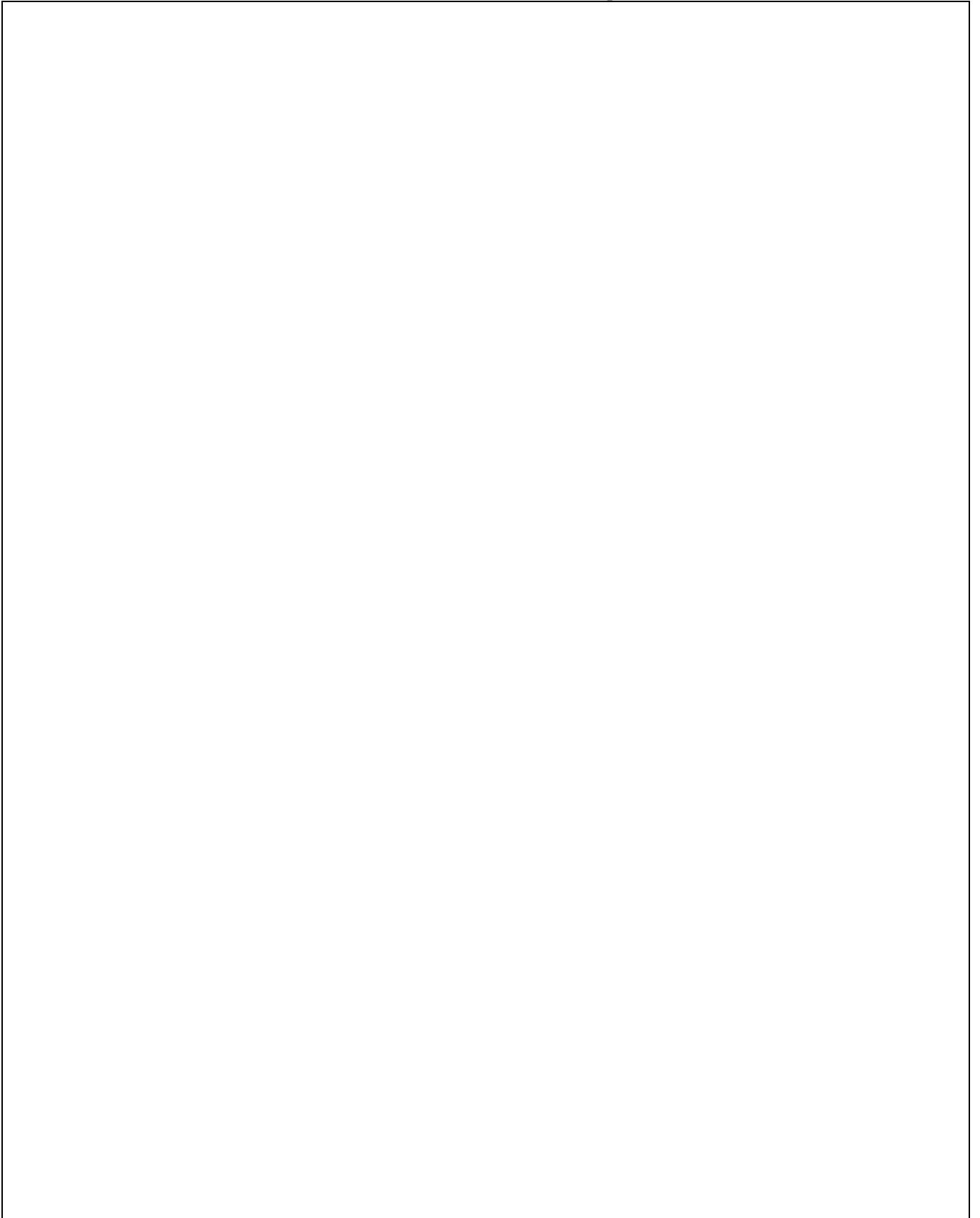

Klimaforandringer:

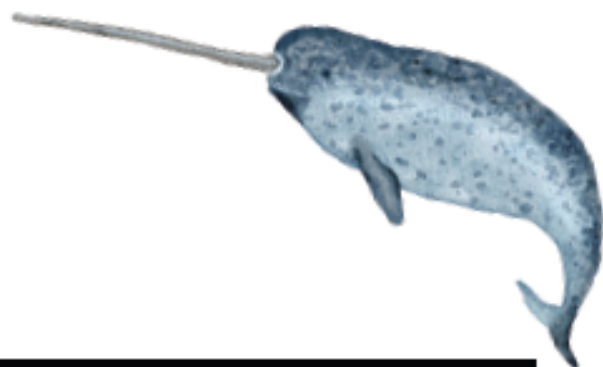

Tegn en narhval der jager sit bytte ved hjælp af ekkolokalisering

NARHVALEN

FIND ORDENE

O	C	S	O	P	U	S	X	D	S	P	N
A	R	K	T	I	S	K	R	Z	P	A	A
E	O	A	E	Ø	T	U	S	H	Æ	T	R
B	S	H	R	L	D	I	T	C	K	T	H
F	T	S	L	H	Y	T	U	I	F	E	V
F	Ø	D	E	D	V	L	A	H	I	D	A
F	J	D	T	U	R	T	L	N	S	Y	L
G	S	J	E	H	O	R	S	E	D	R	X
T	O	R	S	K	L	Y	F	I	S	H	S

- NARHVAL
- ARKTIS
- STØDTAND
- TORSK
- SPÆK
- STØJ
- PATTEDYR
- FØDE

Nu er det dig

Skriv en sammenhængende faglig tekst, hvor du skriver om narhvalen. Du skal bruge din tekst til en fremlæggelse om narhvalen på Naturama.

Din tekst skal indeholde svar på følgende:

1. Hvor bor narhvalen?
2. Hvordan jager og hvad spiser narhvalen?
3. Beskriv narhvalens udseende og særlige tilpasninger til det kolde arktiske klima?
4. Formering og yngelpleje - hvordan foregår det?
5. En beskrivelse af de trusler narhvalen står overfor i dag.
6. Faktaboks der opsummerer vigtige pointer i din tekst.
7. Din tekst skal bakkes op af billeder.

Brug teksten som du har læst. Du må også gerne søge yderligere information på nettet eller biblioteket.

